

Vedrørende katt i BirdLife Norges prinsippprogram

Saksvedlegg til årsmøte i BirdLife Norge 2023

Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) har de siste årene jobbet med en rapport om katter og naturmangfold. VKM skal vurdere hvilken risiko hold av katt i Norge utgjør for truede arter av blant annet fugl, amfibier og reptiler, og om det er god dyrevelferd å la katter løpe fritt.

VKM vil også vurdere hvilke tiltak som kan redusere eventuelle negative effekter av kattehold. VKM har selv tatt initiativ til prosjektet. Bakgrunnen er blant annet en rapport fra BirdLife Norge fra 2018, som konkluderte med at om lag 7 millioner småfugl blir drept av katter i Norge hvert år.

Rapporten *Huskattens predasjon på fugler i Norge* er utarbeidet av foreningens fagavdeling, og ligger til grunn for formuleringene i BirdLife Norges prinsippprogram, som gitt den generelle samfunnsdebatten etter styrets mening ikke fremstår som spesielt radikal eller splittende.

Foreningens prinsipper om katt er delt opp i tre punkter:

- Forvillede katter fjernes fra naturen. Vi krever ID-merking og anbefaler sterilisering av huskatter for å redusere omfanget av spredning av yngling i naturen.

Vurdering: Forvillede katter er antatt å utføre en betydelig del av skadeomfanget på stedegen fauna, noe som er særlig kjent på øyer på den sørlige halvkule. Forvillede katter har også større rekkevidde enn katter som holdes som kjæledyr. Både med tanke på nåværende situasjon og føre-var-prinsippet er det et klokt prinsipp at vi ikke ønsker bestander av forvillede katter i naturen.

Kastrerte eide huskatter bidrar ikke til at det etableres populasjoner av forvillede eller hjemløse huskatter, som er vist å kunne stå for en særlig stor andel av predasjonsomfanget på ville dyr og fugler. ID-merking av katt bidrar til større ansvarsfølelse for eier, letter muligheten for å tilbakeføre katt til eier og gir mulighet for å skille mellom kjæledyr og forvillede katter. BirdLife Norge mener derfor at det bør være obligatorisk, et krav som også frontes av flere politiske parti og flere dyrevelferdsorganisasjoner. Forvillede bestander av katter lider ofte og blir ikke ivaretatt dyrevelferdsmessig.

- Myndighetene må gjøre tiltak for å minimere kattens påvirkning på vill fauna.

Vurdering: Kjent kunnskap knyttet til bestandsreduksjoner og spesielt utsatte fuglearter, flere rødlistet, samt føre-var-prinsippet tilsier at tiltak for å begrense skader forårsaket av huskatt bør inngå som en del av den generelle naturforvaltningen. Tiltakene skal selvsagt alltid baseres på best mulig tilgang og vurdering av skadepotensialet.

- Huskatter bør holdes innendørs i fuglenes hekketid, og spesielt om natten og morgenen.

Vurdering: Katteeiere kan gjøre en rekke tiltak for å forhindre at huskatten fanger fugler. BirdLife Norges rapport tar for seg mange slike tiltak, basert på den faglige gjennomgangen. Tiltakene kan oppsummeres slik:

- Holder man katten innendørs tar den ikke fugler. Viktigst er dette i hekketiden, i morgentimene og på kvelden. I hekketiden er fugleunger og uerfarne fugler særlig utsatte for kattens predasjon.
- Bruk av Halsbånd laget for å redusere predasjonsomfang.
- Tiltak ved fugleføringsplassen som begrenser huskattens tilgang til disse.

Oppsummert:

BirdLife Norges syn er basert på best tilgjengelig kunnskap og en generell føre-var-holdning. Best mulig beskyttelse av norske fuglebestander utgjør grunnlag for foreningens prinsipper. VKMs rapport om katt og påvirkning på naturen er ventet 20. juni. Gjennomgangen vil legge føringer på foreningens prinsipper og råd rundt kattehold og katt i forvaltningssammenheng. Dette vil ligge til grunn for neste oppdatering av BirdLife Norges prinsippprogram.

Vi viser også til rapporten *Domestic Cats (Felis catus) and European Nature Conservation Law—Applying the EU Birds and Habitats Directives to a Significant but Neglected Threat to Wildlife* som tar for seg huskatter og EUs naturlovgivning, og diskuterer mulighetene for nye krav til kattehold.
<https://academic.oup.com/jel/article/32/3/391/5640440>